

Naše slike. Groharjeva slika „Srca Jezusovega“ (str. 329.) je bila razstavljena na slovenski umetniški razstavi ter je tam zbudila pozornost zaradi finih svetlobnih efektov. Kupil jo je ljubljanski knezoškof presv. g. Anton Bonaventura Jeglič. Zdej krasi njegovo stanovanje v ljubljanskem škofijskem dvorcu. — „Geometrija“ (str. 360—361.) je bajeslovno poosebljenje zemljemerstva. Naša slika je posneta po starejšem francoskem izvirniku.

Domača umetnost. G. Alojzij Progar v Celovcu je izdelal za podružnico sv. Ožbalta pri Ptuj nov glavni oltar s podobama sv. Ožbalta ter svetih Petra in Pavla. — G. Josip Grošel v Selcih nad Škofjo Loko je izklesal „Srce Jezusovo“ za frančiškanski samostan v Priedoru v Bosni. — Gospod Verbič v Ljubljani je naslikal podobo cesarjevo, nadvojvode Rainerja in sliko višjega vojaškega dostojanstvenika. — G. Alojzij Šubic v Celju je naslikal po Goldensteinovi podobi velik Prešernov portret. — Slovenski arhitekt g. Maks Fabiani je dobil naročilo od nadvojvode Franca Ferdinanda, da preuredi njegovo palačo v Pragi. — Slikar Matija Bradaška je dovršil v Kropi svoje dveletno delo: Slikanje župne cerkve sv. Lenarta in podružne cerkve Matere božje, takozvane „Kapelice“ v Kropi. V župni cerkvi je naslikal 14 večjih in 12 manjših slik in sicer vse „na mokro“.

„Slovenska Matica“ je imela l. 1901. skupno 3223 udov. Od prošlega leta se je število pomnožilo za 71. Premoženja ima 69.410 K 29 h. Od predlanskega leta se je pomnožilo za 1011 K 81 h.

Poljaki o Slovencih. „Slovanski klub“ v Krakovu je priredil začetkom prošlega meseca kot nekako pripravo za časnikarski shod v Ljubljani predavanje o Slovencih. Govorila sta o naših razmerah prof. Zawiliński in dr. Marjan Zdziechowski. „Dziennik Polski“ je objavil vrsto člankov o Slovencih, katere je napisal dr. Ostaszewski-Barański. Ta je podal tudi nekaj zgledov slovenske poezije v poljskem prevodu. Tu navajamo odlomek iz „Krsta pri Savici“:

Zgnębiony rycearz nad Bochinu wodą —
Stoi oparty na skrwawionym mieczu;
Wzrok jego głębie odmierza tajemne.
W głowie szalone budzą mu się myśli!
Życie chce oddać falom na ofiarę:
Już ma się rzucić — kiedy przed nim staje
Drogię kochanki obraz ubóstwiany,

Co mu puklerzem był i tarczą w boju!
Jeszcze raz jeden musi ją zobaczyć...
Raz jeszcze odżyć szczęściem chwil ubiegłych,
Spytać, czy czasów burza ją minęła,
Czy serce wierne zostało kochaniu?
A może... może już w zimnym spi grobie,
Może wróg krwawy porwał ją w niewolę?
Ujrzeć ją musi — żywą czy umarłą!
Przedtem ze światem rozstać się nie może!

Tiskarne na Kranjskem. „Društvo tiskarjev“ ima na Kranjskem v tiskarnah sledeče število udov: „Katoliška tiskarna“ 21, „Kleinmayer in Bamberg“ 42, „Narodna Tiskarna“ 16, „Blaznikovi nasledniki“ 10, „Klein in tov.“ 9, „Zadružna tiskarna“ 8, „Till“ 1, „J. Krajčevi nasl.“ v Novem mestu 4, „Slatnar“ v Kamniku 3, „Lampret“ v Kranju 1.

Pogozdovanje Krasa. Na kranjskem Krasu so zasadili lansko leto 208.22 ha neplodnega sveta z 2.206.000 drevesci, večinoma črnimi borovci, ki so jih dale brezplačno državne drevnice. Dela je imelo 2198 delavcev, ki so napravili 14.205 dnin. Doslej je na kranjskem Krasu obsajenih 1895.89 ha.

Ljudevit Tomšič. Dne 26. aprila je umrl v Zagrebu ta zaslužni mladinski pisatelj, mnogoletni urednik „Bršljana“, učitelj-ravnatelj mestni ljudski šoli v Krajiški ulici in član saborske stenografske pisarne. Več kot 35 let je pridno delal v šoli in v književnosti. Ljudevit je bil rojen iz vrlo znane slovenske pisateljske rodbine. Njegov oče Bernard je bil učitelj na Vinici, njegov brat Ivan pa urednik našega „Vrtca“. L. 1856. je umrl oče, in Ljudevit je prišel k sorodnikom v Karlovec. Tu je s podporo dobrih ljudi dovršil ljudsko šolo in l. 1859. vstopil v ljubljansko gimnazijo. Ustanovil je dijaška lista „Vneti Slovenec“ in „Torbica“, a zato je bil izključen iz šole. L. 1863. je šel na zagrebško pripravnico in postal l. 1865. učitelj v Karlovcu. Tu je ustanovil časopis „Karlovački vjestnik“ in mladinski list „Zlatni orasi“. L. 1870. je prišel v Zagreb, kjer se je razvilo njegovo pravo slovstveno delovanje. Izdajal je več let „Pučke novine“, za mladino je pa napisal celo majhno knjižnico, n. pr. knjižice: „Metodička mjera za puk i djecu“, „Djetinji vrtić“, „Sveta braća Ćiril i Metod“, „Naša zemlja“, „Početnica hrvatske povjesti“, „Izvorne pripoviesti sa slikama“ itd. ter je pomagal zasluznemu Ivanu Filipoviću, ko je ta ustanovil mla-

dinski list „Smilje“. Ko je uredništvo „Smilja“ prevzel Vj. Mařík, je ustanovil Tomšić „Bršljan“, ki je pa že čez tri leta nehal izhajati. L. 1889. ga je začel izdajati iznova, in od tega časa se je list razvijal kaj lepo ter izhaja še danes.

Češka stenografija. Čehi imajo, kakor poroča „Sbornik těsnopisný“, devet stenografskih društev. Najstarejše in najštevilnejše je „První spolek stenografů Gabelsbergerských“ v Pragi. To društvo so Čehi osnovali l. 1859. Prošlega leta je imelo 147 družtenikov. Devetindvajseto leto že izdaja svoje glasilo „Těsnopisné Listy“. Poleg tega je izdalo učno knjigo „Těsnopis Český“ s stenografsko čitanko. Podobno društvo v Brnu izdaje „Těsnopisný Věstník“.

Španski kralj Alfonz XIII. v jahalnici.

V učnih tečajih se uči stenografije mnogo ženskih, ki so jako vstrajne. Dr. Alfred Rudolf, predsednik „Spolka českých stenografů“ v Kraljičinem Gradcu, je začel izdajati prošlo leto „Sbornik těsnopisný“. Vseh devet društev broji 571 članov. V šolskem letu 1900/1901 se je učilo stenografije 6392 Čehov in Čehinj.

Pavel Albieri. Nesrečne smrti je umrl nedavno v Ameriki češki pisatelj Pavel Albieri. Na potovanju v deželi Texas je prišel pod železnična kolesa Albieri je bil jako nadarjen, a nemirnega, nestalnega duha. Prvič je iznenadil češko občinstvo z novelo „Na úpatí Montgibellu“. Leta 1883. je ustanovil v Jaroměru tednik „Ratibor“, katerega je pa kmalu prodal. Nato je s svojo soprogo pisateljico Pavlo Modro ustanovil časopis „Lada“, ki je pa tudi kmalu prešel v tuje roke. Albieri gre nato v Pariz in odtod v Ameriko, kjer je sodeloval pri raznih čeških listih.

Kmalu pa pride nazaj v domovino, izkuša izdajati svoj list, a po ponesrečenem poizkusu zopet odide v Ameriko. Tu ga je zadela nenadna smrt. Napisal je več povesti, med katerimi je najbolj znan ilustrirani roman „Straž na Ryně“.

Antonin Lhota. Starosta čeških slikarjev, Antonin Lhota, je praznoval januarija meseca devetdesetletnico svojega rojstva. Že v tistih časih, ko se je šele počasi probujala češka narodna zavest, je bil Lhota umetnik z odličnim narodnim značajem. Kot učitelj na praški „Slikarski akademiji“ je navdušil za lepoto in delavnost mnogo mlajših čeških talentov, med katerimi so n. pr. Aleš, Ženišek, Brožík, Lišek, Jenewein, Marold. Z enakomislečimi tovariši je ustanovil češkim slikarjem „Podporno društvo svetega Lukeža“.

Najslavnejše njegove slike so: „Pokristjanjenje Prusov“, slika na oknu v cerkvi svetega Vida, cerkvene slike na Karlovem, v týnski cerkvi in v kapelici zavoda za slepce. V zgodovinskih slikah slavi najrajši češko starodavnost. Prva med temi slikami je „Libušino prerokovanje“, za katero se vrste: „Karol IV.“, „Filipina Welserjeva“, „Češki knez Jaromir ob truplu svojega brata Oldřicha“, „Břetislav na razvalinah velegrajskih“, „Karol IV. in Petrarca“, ter „Zastopniki kostniškega cerkvenega zbora pri mistru Jeronimu v ječi“.

Ignacij Hořica, češki poslanec in pisatelj, katerega književno delovanje smo omenili že na str. 55. letošnjega letnika, je nenadoma umrl dné 9. aprila. Rojen

je bil v Brnu 28. julija 1859. Tam je dovršil realko, v kadetni šoli je bil v Brnu in Trštu. Leta 1884. je kot častnik stopil v armado. A še tistega leta je odložil vojaško suknjo ter se posvetil češkemu časnikarstvu. Pisal je vseskozi v rodoljubnem smislu. Ko je vlada na zahtevo Nemcev preklcala od grofa Badenija Čehom dane jezikovne naredbe, se je tudi Hořica udeležil češke obstrukcije v novembru 1897, kakor tudi v noči 8. junija 1900. Od tega časa je imel srčno hibo. Mnogo se je trudil, da bi dosegel slogo in sporazumljenje med Čehi in Poljaki v Šleziji. Vnet za slovansko celokupnost, je bil še poseben prijatelj Slovencev. Kot mladenič je pisal pod imenom „Bučovský“. Sodeloval je skoro pri vseh večjih čeških listih. Pisal je duhovite feuilletone, literarne recenzije, potopisne, politične, narodnogospodarske in vojne članke. Zlasti omenjamo sledeče njegove spise: „O věcech chorvatských“, spis, za katerega